

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

О. В. Лазарєва, С.М. Смирнова, А.Ю. Мась

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
193 «ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ»**

Миколаїв – 2021

УДК 332.2/3(076)
Л17

Рекомендовано до друку вченою радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили (протокол № 1 від 30 серпня 2021р.).

Рецензенти:

Яремко Ю. І. – перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи, доктор економічних наук, професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрного університету;

Садченко О. В. – завідувач кафедри менеджменту і математичного моделювання ринкових процесів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, доктор економічних наук, професор.

- Г 17** Лазарєва О.В., Смирнова С.М., Мась А.Ю. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістр зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 40 с.

Розроблені методичні рекомендації містять правила оформлення магістерської роботи за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» і призначені для студентів кафедри управління земельними ресурсами Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Методичні рекомендації сформовано таким чином, що дозволить магістрантам підготувати кваліфікаційну роботу високого рівня якості і успішно захистити її перед екзаменаційною комісією.

Фактично – це написаний доступною мовою міні-довідник для роботи над кваліфікаційною роботою.

УДК 332.2:3323

© Лазарєва О. В., Смирнова С.М., Мась А.Ю, 2021

© ЧНУ ім. Петра Могили, 2021

ISSN 1811-492X

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Компетентності та програмні результати навчання.....	5
Вимоги до написання кваліфікаційної роботи магістра.....	5
Правила оформлення магістерських робіт.....	10
Правила цитування та посилання на використані джерела.....	11
Оформлення списку використаних джерел та додатків.....	12
Організація виконання кваліфікаційної роботи.....	13
Обов'язки студента під час виконання кваліфікаційних робіт.....	13
Обов'язки керівника кваліфікаційної роботи.....	13
Порядок рецензування.....	14
Інформація про автоматизовану перевірку кваліфікаційної роботи на плагіат.....	15
Порядок захисту кваліфікаційної роботи.....	15
Список використаних джерел.....	16
Додаток А. Орієнтовні теми кваліфікаційної роботи.....	19
Додаток Б. Приклад оформлення змісту роботи.....	21
Додаток В. Приклад формулювання наукових ознак кваліфікаційної роботи магістра, що наводяться у вступі, для спеціальності 193«Геодезія та землеустрій».....	22
Написання реферату. Загальні положення.....	25
Додаток А. Зразок титульного аркуша.....	34
Додаток Б. Бланк завдання на кваліфікаційну роботу.....	35

ВСТУП

В умовах глобалізації та інтеграції продуктивних сил у світі значно зростає роль науки і методології наукових досліджень у сфері земельних відносин та управління земельними ресурсами. Враховуючи ту обставину, що наука і економіка взаємообумовлені і взаємопов'язані між собою, відповідно зростає роль підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, на які б поклалися виконання ними обов'язків в інтересах пошуку найбільш ефективних методів у прийнятті управлінських рішень щодо раціонального використання і охорони земельних ресурсів.

У зв'язку з цим, згідно з Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», наказами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України проводиться підготовка магістрів, здатних до плідної науково-дослідницької діяльності, де завершальним етапом навчання є виконання та захист магістерської роботи у присутності Екзаменаційної комісії, яка приймає рішення про присудження академічного рівня «магістр» за напрямом підготовки 19 «Архітектура і будівництво» спеціальності 193 «Геодезія і землеустрій».

Майбутній магістр з «Геодезії і землеустрою» має продемонструвати ступінь його ерудиції з обраної спеціальності, здатність самостійно проводити наукові дослідження та аналітичну діяльність, а саме:

- чітко визначити мету і завдання дослідження;
- володіти знаннями вибору необхідних методів дослідження для вирішення наукових і практичних задач, використовувати сучасні інформаційні технології та засоби автоматизації досліджень;
- працювати з літературними джерелами за відповідною темою дослідження;
- робити висновки з отриманих результатів, викласти свої пропозиції.

Кваліфікаційна робота виконується на основі отриманих у процесі навчання і набутих під час студентських досліджень теоретичних знань, зібраного фактичного матеріалу з обраної теми дослідження під час виробничої практики.

На відміну від кандидатської і докторської дисертацій, які носять науково-дослідницький характер, кваліфікаційна робота є дещо нижчою за своїм рівнем дослідження і виступає як навчально-дослідницька робота. Тому її тематика і науковий рівень повинен відповідати освітньо-професійній програмі навчання.

Видання розраховане на студентів-магістрантів та керівників кваліфікаційної роботи кафедри управління земельними ресурсами Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення, нести відповідальність за якість виконаної роботи у професійній сфері.

ЗК 2 Здатність продукувати нові ідеї, проводити дослідження, проявляти креативність та здатність до системного та гнучкого мислення в процесі розв'язання проблем і задач дослідницького та прикладного характеру.

ЗК 3 Здатність до навчання впродовж життя, саморозвитку та розширення світогляду, пошуку та критичного аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Здатність до ефективних комунікацій, планування та керування часом, організації власної та колективної діяльності при вирішенні завдань у професійній, особистій та суспільній сфері.

ЗК 5 Здатність до проведення заходів безпеки професійної діяльності, управління охороною праці та цивільного захисту, уміння приймати рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях, керуючись нормами чинного законодавства України

Фахові компетентності

ФК 1 Здатність до організації ділової комунікації іноземною мовою

ФК 2 Знання термінів наукових понять, теорій, методів, принципів і технологій, необхідних для розуміння сутності геодезії, землеустрою та кадастру.

ФК 3 Знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів в професійній діяльності.

ФК 4 Знання конструктивних особливостей, та технологічних характеристик, правил експлуатації, геодезичного, навігаційного, фотограмметричного устаткування, обладнання та програмного забезпечення

ФК 5 Знання спеціалізованого програмного забезпечення та базові вміння програмувати для вирішення прикладних професійних задач.

ФК 6 Знання професійної та цивільної безпеки при виконанні завдань професійної діяльності.

ФК 7 Здатність до розроблення проектів і документації із землеустрою, організації та планування польових та камеральних робіт, підготовки технічних звітів та оформлення результатів у професійній діяльності.

ФК 8 Здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання прикладних задач відповідно до спеціальності, а також вибору технічних та технологічних засобів для їх виконання.

ФК 9 Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування земельно-кадастрових рішень, ухвалення рішення щодо адміністрування земельними ресурсами та регулювання земельно-майнових відносин.

ФК 10 Здатність інтегрувати в єдину систему різні види інформації з метою формування новітніх знань у сфері державного контролю за охороною та використанням земель.

ФК 11 Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, уміння застосовувати та інтегрувати знання, принципи і технічні підходи дисциплін суміжних інженерних галузей у навчально-професійній діяльності та критично оцінювати отримані результати, захищати прийняті рішення.

ФК 12 Уміння розробляти, ідентифікувати та класифікувати економіко-математичні моделі ефективного використання земельних ресурсів

ФК 13 Здатність до методології наукових досліджень за фахом на засадах комплексного просторового планування використання і охорони земель в умовах ринку.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Використовувати усно і письмово українську мову, спілкуватися іноземною мовою (англійською) у колі фахівців з геодезії, землеустрою та кадастру, вміти застосовувати комунікаційні технології для підтримки гармонійних ділових та особистісних контактів, знати та розуміти закони та методи міжособистісних комунікацій, норми толерантності в професійній сфері.

ПРН 2 Використовувати методи збирання, систематизації та класифікації інформації в галузі землеустрою і кадастру відповідно до поставленої цілі та/або виробничого завдання.

ПРН 3 Застосування знань та розуміння щодо методів, методик і технологій проектування, опрацювання результатів геодезичних вимірювань і кадастрових знімань, з використанням геоінформаційних технологій та комп'ютерних програмних засобів

ПРН 4 Організувати вирішення професійних завдань із землеустрою з урахуванням соціальної, економічної і екологічної складової та охорони земель, давати оцінку отриманим результатам та захищати прийняті рішення.

ПРН 5 Вміти продукувати нові ідеї, проводити дослідження, проявляти креативність та здатність до системного та гнучкого мислення для вирішення професійних задач

ПРН 6 Вміти оцінювати якість проведених робіт відповідно до чинних стандартів та нормативно-правових документів, вимог щодо професійної

безпеки, охорони праці цивільного захисту.

ПРН 7 Застосовувати методи і технології створення спеціальних інженерно-геодезичних мереж для цілей землеустрою з використанням сучасних наземних і аерокосмічних методів.

ПРН 8 Володіти методами організації топографо-геодезичного і землевпорядного виробництва з урахуванням положень чинного законодавства, принципів і підходів управління виробництвом і дисциплін суміжних інженерних галузей.

ПРН 9 Оперувати методологією наукових і прикладних досліджень за фахом з урахуванням складності, комплексності та багатофункціональності об'єкта досліджень; комунікувати і презентувати результати досліджень, впроваджувати їх у практичну діяльність.

**Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи
магістра спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»**

**ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

Кваліфікаційна робота повинна містити такі структурні частини:

- вступну частину;
- основну частину;
- додатки.

При цьому вступна частина містить такі структурні елементи:

- титульний аркуш;
- анотацію;
- зміст;
- перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.

Титульний аркуш містить:

- найменування вищого навчального закладу, у якому виконувалась робота;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- індекс УДК;
- назву роботи;
- шифр і найменування спеціальності;
- кваліфікаційний рівень, на отримання якого претендує автор;
- науковий ступінь, вчене звання прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто, де було підготовлено роботу, і рік її завершення.

На титульному аркуші магістерської роботи обов'язково зазначається «На правах рукопису».

Після цього дається завдання на кваліфікаційну роботу (додаток Л).

В анотації подається коротко суть та результати проведеного дослідження.

У змісті вказуються всі назви розділів, підрозділів із указанням номерів сторінок, на яких розміщено початок розділів. У додатку Б наведено приклад оформлення змісту кваліфікаційної роботи.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць надається, якщо в роботі використано специфічну термінологію, маловідомі скорочення, нові символи та ін.

Їх перелік друкується двома колонками, у яких ліворуч за абеткою наводять, наприклад, скорочення, а праворуч – пояснення.

Основна частина містить такі структурні частини:

- вступ;
- суть кваліфікаційної роботи;
- висновки і рекомендації;
- список використаних джерел.

У вступі розглядаються такі питання:

- формулюється проблема, пов'язана з об'єктом дослідження;
- розкривається актуальність теми;
- вказується на зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами;

темами;

- розкривається мета і завдання її досягнення;
- визначається об'єкт і предмет дослідження;
- вказуються методи дослідження;
- розкривається наукова новизна отриманих результатів;
- указується практичне значення отриманих результатів;
- особистий внесок магістранта;
- апробація результатів дослідження;
- наводиться список публікацій.

Проблема впливає з важливості розв'язання якогось питання, яке гальмує процес розвитку, наприклад, земельних відносин, системи управління земельними ресурсами та ін.

Актуальність указує на важливість розв'язання проблеми. Наприклад, «... тому питання організації території є актуальним».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Ззначаються номери державної реєстрації науково-дослідних робіт та роль автора у виконанні цих робіт.

Мета дослідження. Формулюється мета дослідження, яку необхідно вирішити. Наприклад, «загальнити та поглибити теоретичні основи формування і механізми реалізації стратегії розвитку...».

Завдання дослідження – це комплекс питань, які необхідно вирішити, щоб досягти поставленої мети. Наприклад:

- поглибити методологічні підходи визначення оцінки земель...;
- удосконалити методичні підходи щодо формування ринку земель...;
- визначити основні пріоритети щодо використання сільсько-господарських земель...;
- поглибити науково-методологічні підходи використання орних земель і т. д.

Об'єктом дослідження є процес, або явище, що породжує

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»

проблемну ситуацію і обране для дослідження. Наприклад, «... процес використання землі...», «процес визначення грошової оцінки землі»,

«... процес формування еколого-безпечного землекористування» і т. д.

Предметом дослідження є сторони об'єкта, що містяться в межах об'єкта дослідження.

Наприклад, «Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти формування ринково-орієнтованого землекористування», «Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів формування...» і т. д.

Методи дослідження. Подається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої мети в роботі. Дуже часто використовують такі методи: абстрактно-логічний (під час формування принципів, теоретичних узагальнень і висновків); монографічний (для вивчення і теоретичного узагальнення наукових досліджень у сфері управління земельними ресурсами); системного аналізу (дослідження взаємозв'язків та наслідків екологічних, економічних та соціальних чинників у галузі сільськогосподарського землекористування; статистичні методи та ін.

Наукова новизна отриманих результатів являє собою узагальнення нових наукових результатів. Описується ступінь новизни (уперше отримано, удосконалено, набуло подальшого розвитку). Наприклад,

уперше:

- розроблено методологію комплексної оцінки сталого розвитку сільськогосподарського землекористування, що охоплює визначення і систематизацію екологічних регламентів, обмежень...;

удосконалено:

- систему показників сталого розвитку сільськогосподарського землекористування...;

- підхід до оцінки інноваційно-інвестиційної спроможності аграрного виробництва ...;

одержали подальший розвиток:

- теоретичні положення теорії сталого розвитку землекористування, сутність якої полягає в...;

- стратегія розвитку земельної політики держави, орієнтованої на перехід на модель сталого розвитку землекористування.

Практичне значення одержаних результатів. Указується практична цінність результатів дослідження, готовність їх до використання. Робота значно вирає, якщо здобувач надає довідку або акт упровадження результатів дослідження.

Особистий внесок здобувача. У випадку використання в кваліфікаційній роботі ідей або розробок, що належать співавторам, автор вказує свою частину в опублікованій праці.

Апробація результатів дослідження – вказується, на яких наукових (науково-практичних) конференціях оприлюднено результати досліджень. Публікації. Указується повний перелік робіт, опублікованих у відкритому друці за результатами досліджень.

Сутність магістерської роботи міститься в розділах і підрозділах. Наприкінці кожного з розділів обов'язково формулюються висновки зі стислим змістом викладених у розділах наукових і практичних результатів.

Кваліфікаційна робота повинна складатися із трьох розділів.

У першому розділі приділяється увага сучасним теоретичним і методологічним положенням теми дослідження. У ньому наводиться огляд літератури не менше ніж з 25–30 джерел, який дає загальну уяву про стан проблематики, рівень її вирішеності.

Автор стисло і критично висвітлює роботи попередників, указує, які питання вирішені, які ще потрібно вирішувати. Важливо те, що здобувач повинен уміти критично розглядати різні наукові погляди, виділяти істотне, об'єктивно оцінювати зроблене дослідниками. Матеріал потрібно викладати не в хронологічному порядку, а в логічному контексті. Загальний обсяг першого розділу повинен бути не більше 20 % основного тексту магістерської роботи.

У другому розділі потрібно дати загальну характеристику об'єкта дослідження. Автор повинен навести основні відомості про земельну ділянку, подати характеристику просторових та природно-кліматичних умов господарювання, проаналізувати відомості відповідно до режиму використання земельних ділянок. Обов'язково розкривається роль і значення землеустрою в системі управління земельними ресурсами і регулювання земельних відносин.

У третьому розділі подаються аргументовані висновки щодо механізму формування проекту землеустрою на засадах відведення земельної ділянки в постійне користування. Розкриваються механізми та інструменти формування проектного рішення щодо провадження процесу землевпорядної діяльності. Обґрунтовується впровадження комплексу топографо-геодезичних робіт. Зосереджено вагу на обмеження щодо використання земельної ділянки. Визначена процедура перенесення меж земельної ділянки в натуру (на місцевість)

Кожен із розділів має бути самостійним дослідженням, але викладення кожного наступного розділу має логічно продовжувати попередній.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»»

Загальні висновки. Висновки – це стислий зміст найважливіших результатів, отриманих здобувачем у кваліфікаційній роботі. Висновки повинні бути конкретними, включати перелік пропозицій і рекомендацій щодо досліджуваного об'єкта. Приклад висновків наведено в додатку Ж.

Важливо те, що в першому пункті висновків коротко оцінюють наявний стан питання, а далі розкривається вирішення поставленої в магістерській роботі наукової проблеми.

Кількість позицій висновків повинна складати 5...7.

Список використаних джерел. Список використаних джерел розміщують після висновків. Такий список є свідченням самостійної творчої праці її автора і демонструє ступінь повноти охоплення і вивчення ним матеріалу.

Джерела можна розміщати за одним із двох способів: в алфавітному порядку або в порядку появи посилань у тексті.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи.

Приклади бібліографічного опису наведено в дод. З.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Розрахунково-пояснювальну записку друкують на окремій сторінці стандартних аркушів формату А4 за допомогою комп'ютера. Орієнтовний обсяг основного тексту роботи становить не більше 70–80 сторінок друкованого тексту.

Кваліфікаційна робота виконується державною мовою. Текст необхідно розміщати на аркуші, дотримуючись таких розмірів полів:

ліве – не менше 25 мм;

праве – не менше 10 мм;

верхнє – не менше 20 мм;

нижнє – не менше 20 мм.

Шрифт повинен бути чорного кольору. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

Абзацний відступ має бути однаковим, дорівнювати п'яти знакам.

При підготовці рукопису засобами текстового редактора Word потрібно дотримуватись таких вимог: шрифт – Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал – 1,5, вирівнювання тексту – за шириною. У таблицях та рисунках допускається використання шрифту розміром 12.

Заголовки структурних частин роботи «Зміст», «Перелік умовних скорочень», «Вступ», «Розділ», «Висновки», «Список використаних джерел», «Додатки» друкують симетрично до тексту великими літерами.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами, крім першої літери з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Відстань між заголовком і текстом повинна дорівнювати 16 пт.

Кожну структурну частину магістерської роботи потрібно починати з нової сторінки.

Сторінки текстової частини нумеруються арабськими цифрами. Номер ставиться у правому верхньому куті аркуша, без крапки в кінці. Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на титульному аркуші не представляють.

Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ».

У кінці номера підрозділу потрібно ставити крапку, наприклад: 2.1. (перший підрозділ другого розділу).

Ілюстрації (графіки, схеми та ін.) і таблиці подаються після тексту, або ж на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включаються до загальної нумерації сторінок.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістрів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»

Розміщенню таблиці повинно передувати посилання на неї. Наприклад, «Інформація щодо складу земель наведена в табл. 2.1. Акцентуємо увагу, що слова «таблиця», на яку посилаються – пишеться скорочено – «табл.». У випадку, коли робиться посилання на таблицю, що розміщена раніше, ніж текст, що подається, пишеться «див. табл. 2.3», тобто дописується слово «див».

Таблиці нумерують у наростаючому порядку в рамках певного розділу роботи і розміщують у правому верхньому куті над відповідною назвою заголовка таблиці. Наприклад, «Таблиця 2.1».

При перенесенні таблиці на іншу сторінку пишуть слова «Продовж. табл.», указуючи номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 2.4».

Формули в кваліфікаційній роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номери формул пишуть біля правового поля аркуша на рівні відповідної формули. Наприклад, (2.1), що означає перша формула другого розділу.

Числа з розмірністю нумеруються цифрами, а без розмірності – словами. Наприклад: «похибка – не перевищує 30 секунд»; «вимірювання кутів теодолітного ходу проводиться двома півприйомами».

Абстрактні числа до дев'яти в кінці тексту пишуться словами, більше дев'яти – цифрами. Наприклад, «Три точки теодолітного ходу», «10 точок теодолітного ходу». Дробні значення пишуться цифрами, наприклад, «1/2 загальної кількості».

Порядкові числівники пишуться лише цифрами з відмінковим закінченням. Наприклад: 1-й вимір; 2-га складова і т. ін.

Кількісні чисельники пишуть без відмінкових закінчень.

Наприклад; «на 5 гектарах», «у 20 випадках».

Дати пишуться без відмінкових закінчень. Наприклад, «28 лютого», але пишеться «2000-ті роки», «у 90-х роках».

ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

Посилання є свідченням достовірності інформації щодо джерела і є проявом етичних норм наукової діяльності.

Посилатися потрібно на останні видання публікацій, хоча можна посилатися і на більш ранні видання у випадку, якщо наявний у них матеріал не включено до останнього видання.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела зазначаються порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «інформація щодо складу земельних угідь наведена у працях [1–9]».

Якщо в тексті робиться посилання на конкретній сторінці відповідного джерела, то у квадратних дужках вказується як номер посилання, так і сторінка. Наприклад, цитата в тексті: «... розв'язання проблемної ситуації, яка існує в сільськогосподарському землекористуванні потребує новітніх методів управління земельними ресурсами [2, с. 26]».

Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора.

Пропуск слів, речень позначається трьома крапками. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Якщо автор кваліфікаційної роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки.

Варіантами таких застережень є: (курсив мій – В.В.), (підкреслено мною – В.В.), (розрядка моя – В.В.).

ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ДОДАТКІВ

Список використаних джерел формується одним із таких способів:

- 1) у порядку появи посилань у тексті;
- 2) в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Відомості про джерела, включені до списку, треба подавати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Додатки являють собою продовження кваліфікаційної роботи у вигляді окремої її частини.

Додатки позначають великими літерами української абетки, за винятком літер Г, І, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, дод. Б., дод. М і т. ін.

При оформленні додатків окремою частиною на титульному аркуші під назвою кваліфікаційної роботи друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Текст додатка може бути поділений на розділи і підрозділи. У цьому разі після літери, наприклад А, ставлять крапку і цифру, яка означає номер додатка, наприклад, А. 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Відповідальність за організацію підготовки кваліфікаційної роботи несе випускова кафедра, яка зобов'язана створити всі умови для її успішного завершення.

Кваліфікаційна робота виконується студентом самостійно за консультаціями керівника роботи.

Наукові керівники кваліфікаційної роботи затверджуються наказом ректора.

Нормоконтроль роботи здійснює завідувач випускової кафедри.

ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

- обрати й узгодити з керівником тему роботи;
- отримати завдання на кваліфікаційну роботу;
- самостійно виконувати роботу, спираючись на матеріали виробничих практик, методичне та інформаційне забезпечення;
- систематично відвідувати консультації керівника роботи;
- сприймати зауваження та оперативно виконувати методичні вказівки керівника;
- подати кваліфікаційну роботу на перевірку керівнику роботи не пізніше, ніж за три тижні до захисту;
- отримати зовнішню рецензію на кваліфікаційну роботу;
- підготувати доповідь про основні положення кваліфікаційної роботи;
- підготувати відповіді на зауваження керівника роботи, рецензента;
- відповідно до графіка захисту роботи на засіданні ЕК;
- отримати документ про рівень освіти і кваліфікацію.

Відповідальність за виконання плану підготовки роботи повністю покладається на студента – виконавця кваліфікаційної роботи.

ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Керівником кваліфікаційної роботи може бути доктор наук, кандидат наук. Важливо, щоб наукові інтереси керівника збігалися з темою кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник повинен:

- консультувати магістранта з питань вибору теми кваліфікаційної роботи, розробки її плану, змісту розділів, допомагати в доборі спеціальної літератури;
- вказувати на помилки і неточності, пояснити, у чому вони полягають, запропонувати раціональні шляхи їх усунення;
- контролювати дотримання регламенту підготовки роботи.

У разі невиконання завдання згідно з графіком питання про допущення студента до захисту, робота на ЕК розглядається на засіданні випускової кафедри, за обов'язкової присутності дипломника та його керівника.

Протокол засідання кафедри з мотивованим висновком подається декану факультету для підготовки відповідного наказу по університету;

– підготувати відгук про кваліфікаційну роботу з аргументованою характеристикою її якості з відзначенням елементів новизни та практичної цінності;

– бути присутнім на захисті роботи на засіданні ЕК.

У своєму відгуку керівник оцінює роботу записом:

«Допускається до захисту».

ПОРЯДОК РЕЦЕНЗУВАННЯ

Кожна завершена кваліфікаційна робота, яка містить відгук науково-го керівника, подається завідувачу кафедри управління земельними ресурсами, який, у свою чергу, направляє її на рецензію. До рецензування залучаються провідні фахівці у цій сфері науки з науково-дослідних інститутів, вищих навчальних закладів. Коло наукових і фахових інтересів рецензента повинне відповідати тематиці дипломної роботи магістранта.

У рецензії вказується ступінь відповідності роботи завданню керівника на її розроблення, дається характеристика виконання основних розділів роботи, ступінь використання дипломником нових досягнень науки, перелік позитивних сторін, недоліки і оцінка якості роботи за чотирибальною системою та висновки про можливість присвоєння кваліфікації магістра з геодезії та землеустрою.

Кваліфікаційна робота, яка не відповідає вимогам щодо її змісту та оформлення, не має відгуку та рецензії, до захисту не допускається.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОМАТИЗОВАНУ ПЕРЕВІРКУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ПЛАГІАТ

Керівники наукових робіт відповідають за якісну підготовку та дотримання магістрантами вимог Закону України «Про авторське право та суміжні права».

Перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат здійснюється відповідальною за це особою університету за допомогою спеціального програмного забезпечення.

За результатами перевірки на плагіат допустима частка запозиченого тексту в роботі не повинна перевищувати 25 % за сумою трьох найвищих показників збігів з попередньо архівованими роботами.

Довідка про автоматизовану перевірку кваліфікаційної роботи на плагіат додається до відгуку керівника, зберігається і є обов'язковою для допуску магістранта до захисту роботи перед ЕК.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Студент-дипломник подає на захист кваліфікаційну роботу у вигляді пояснювальної записки та демонстраційного матеріалу.

Перед захистом дипломник повинен ознайомитись з відгуком і рецензією, підготувавши відповіді на зауваження.

Зауваження Екзаменаційної комісії (ЕК) проводиться під керівництвом голови ЕК, а в разі його тимчасової відсутності, заступника голови.

Секретар ЕК на засіданні, після відкриття засідання головою, оголошує назву кваліфікаційної роботи, прізвище, ім'я, по батькові її автора, доповідає про наявність відгуку, рецензії та ін.

До відома членів комісії подається інформація про рівень успішності магістранта.

Після цього слово для повідомлення надається магістранту, який свою доповідь розпочинає зі звернення: «Шановний пане голово! Шановні члени Екзаменаційної комісії! Панове присутні!».

Під час доповіді, яка продовжується не більше 15 хвилин, студент повинен виразно доповісти про результати дослідження. При цьому

важливо зберігати спокійну, неквапливу манеру викладу інформації. Елегантність та охайність в одязі справляє гарне враження членів ЕК і присутніх на захисті.

Після завершення виступу магістрант відповідає на запитання членів ЕК, якщо такі виникають.

Після відповідей на запитання голова ЕК надає слово науковому керівнику, який знайомить членів комісії та присутніх зі змістом відгуку на виконану роботу.

Після виступу керівника секретар знайомить комісію з рецензією і надає слово магістранту для відповідей на зауваження та побажання, що містяться у виступі наукового керівника та в рецензії.

Процес захисту супроводжується веденням протоколу засідання секретарем державної екзаменаційної комісії.

Після публічного захисту кваліфікаційних робіт екзаменаційна комісія на своєму закритому засіданні обговорює результати захисту з урахуванням відомостей про відгук, рецензію та ін. і більшістю голосів членів комісії приймає рішення про оцінку кваліфікаційної роботи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та присвоєння відповідної кваліфікації.

Студенти-дипломники, що отримали незадовільну оцінку, відраховуються з університету, отримуючи академічну довідку.

На повторний захист кваліфікаційну роботу можна подавати впродовж трьох років після закінчення навчання в університеті.

Кваліфікаційні роботи зберігаються у бібліотеці, якими можуть користуватись зацікавлені в них особи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобров Г. Н. Організація роботи бібліотеки в умовах протиріч традиційних технологій з інноваційними / Г. Н. Бобров, Г. Петрова // Бібліотечний форум України. – 2017. – № 1. – С. 36–40.
2. Вахрин П. И. Методика подготовки и процедура защиты дипломных работ по специальности «Финансы и кредит»: Учебное пособие. – М. : Информационно-внедренческий центр «Маркетинг», 1999. – 44 с.
3. ГОСТ 7. 1 – 84 – Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления.
4. ГОСТ 7. 12 – 93 – Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила.
5. Гурченков О. П. Методичні вказівки до виконання дипломних робіт на здобуття ступеня спеціаліста з економіки / О. П. Гурченков, Л. А. Верланова, В. І. Криленко. – Миколаїв : УДМТУ, 2001. – 52 с.
6. Гурченков О. П. Методичні вказівки до виконання магістерської роботи для магістрів з економіки за фаховими спрямуваннями // О. П. Гурченков, В. Н. Парсяк, Г. К. Рогов. Економіка підприємництва. – Миколаїв : УДМТУ, 2000. – 29 с.
7. Дзюба С. Г. Методические рекомендации по подготовке магистерской диссертации по специальности «Управление трудовыми ресурсами». – Донецк : Донецкий государственный университет, 1997. – 40 с.
8. Добряк Д. С. Завдання землевпорядної науки на сучасному етапі земельної реформи / Д. С. Добряк // Землевпорядний вісник. – 2003. – № 4. – С. 15–17.
9. ДСТУ 3582 – 97 – Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила.
10. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрін : Навч. посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
11. Закон України «Про освіту». – Відомості Верховної Ради 1992, № 12, ст. 165. 8. Закон України. Про наукову і науково-технічну діяльність. – Відомості Верховної Ради 1992, № 12, ст. 165.
12. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань експертизи дисертаційних досліджень / Упорядник

Ю. І. Цеків ; за редакцією Р. В. Бойка – К. : Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», видавництво «Толока», 2001. – 64 с.

13. Земельний кодекс України : прийнятий 25.10.2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – С. 3–4.

14. Кіндрат Р. Я. Методичні вказівки для виконання магістерської кваліфікаційної роботи за спеціальністю 8. 000010 «Економіка довкілля і природних ресурсів» / Р. Я. Кіндрат, Л. І. Максимів, І. П. Соловій // 2-ге видання, доповнене і перероблене. – Львів, 2007. – 41 с.

15. Конституція України : прийнята 28 червня 1996 р. № 254к/ 96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.

16. Лесечко М. Д. Основи системного підходу : теорія, методологія, практика / М. Д. Лесечко : Навч. посібник. – Львів, ЛРІДУ УАДУ, 2002. – 300 с.

17. Методичні рекомендації з підготовки і захисту магістерських робіт для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 8. 070904 «Землепорядкування та кадастр». – Т. О. Євсюков, А. Г. Мартин, О. П. Канаш // Нац. аграрний університет. – Київ. – 2007. – 51 с.

18. Методичні рекомендації щодо проведення дослідження, написання, оформлення та захисту магістерських робіт для студентів магістратури спеціальності 8. 08010103 – «Землеустрій та кадастр» факультету землепорядкування. – 30 с.

19. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження / С. В. Мочерний. – Львів : Світ, 2001. – 419 с.

20. Наукові і методичні основи управління земельними ресурсами : монографія / А. Я. Сохнич, Л. М. Тібілова, П. П. Колодій, та ін. ; за заг. ред. А. Я. Сохнича. – Львів : НВФ «Українські технології», 2007. – 237 с.

21. Новоторов О. С. Теоретико-методологічні передумови трансформації земельних відносин / О. С. Новоторов // Екологічні, технологічні та соціально-економічні аспекти ефективного використання матеріально-технічної бази АПК : Матеріали Міжнародного науково-практичного форуму, 17–18 вересня 2008 року. – Львів : Львів. нац. агро-університет, 2008. – С. 508–517.

22. Паранчук Я. С. Алгоритмізація, програмування, числові та символічні обчислення в пакеті MathCAD : Навчальний посібник / Я. С. Паранчук, А. В. Маляр, Р. Я. Паранчук, І. Р. Головач. – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 164 с.

23. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Опорний конспект лекцій. – Кременчук : Інститут економіки та нових технологій, 2002. – 67 с.

**Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи
магістрів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»**

24. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / В. І. Романчиков, О. В. Третьяков, Ю. М. Гаврилук. – Кременчук : Інститут економіки та нових технологій, 2002. – 220 с.

25. Сохнич А. Я. Стан наукової думки в сучасних реаліях / А. Я. Сохнич : монографія. – Львів : Видавництво ТЗОВ «Ліга-Прес», 2009. – 152 с.

26. Тібілова Л. М. Методи наукових досліджень. Методичні рекомендації / Л. М. Тібілова. – Львів : ЛДАУ, 2005. – 105 с.

27. Тібілова Л. М. Організація і методологія наукових досліджень / Л. М. Тібілова. – Львів : ЛДАУ, 2005. – 118 с.

28. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко : Підручник. – 3-тє вид., стер. – К. : Знання – Прес, 2003. – 295 с.

Приклад оформлення змісту роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КАДАСТРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	6
1.1. Теоретичні засади розвитку містобудівного планування	6
1.2. Нормативно-правове забезпечення розвитку містобудівного кадастру	9
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	14
2.1. Основні відомості про земельну ділянку	14
2.2. Характеристика просторових та природно-кліматичних умов господарювання.....	17
2.3. Відомості відповідно до режиму використання земельних ділянок.....	21
РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТУ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ В ПОСТІЙНЕ КОРИСТУВАННЯ	23
3.1. Проектне рішення щодо провадження процесу землевпорядної діяльності	23
3.2. Комплекс топографо-геодезичних робіт	27
3.3. Обмеження щодо використання земельної ділянки.....	37
3.4. Процедура перенесення меж земельної ділянки в натуру (на місцевість).....	37
РОЗДІЛ 4. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗРАХУНОК ВИКОНАННЯ РОБІТ.....	48
РОЗДІЛ 5. ОХОРОНА ПРАЦІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТОКИ.....	70

**Приклад формулювання наукових ознак кваліфікаційної роботи
магістра, що наводяться у вступі для спеціальності
193 «Геодезія і землеустрій»**

Мета: розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки в постійне користування

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність розв'язання таких завдань:

- поглибити теоретичні засади розвитку землеустрою земель житлового призначення;
- обґрунтувати нормативно-правове забезпечення розвитку містобудівного землекористування;
- визначити організаційне забезпечення проектного рішення;
- проаналізувати механізм формування проекту відведення земельної ділянки в постійне користування.

Об'єктом дослідження є процес розробки проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки в постійне користування для містобудівних потреб

Предметом дослідження є прикладні аспекти розробки земельно-порядкової документації щодо відведення земельної ділянки в постійне користування Квартирно-експлуатаційному відділу м. Миколаїв для розміщення та постійної діяльності Збройних Сил України за адресою: Миколаївська область, Вознесенський район, Бузька сільська рада

Методи дослідження. Дослідження виконувалось на основі наступних методів: картографічного – при вивченні та теоретичному узагальненні досліджень наукових засад розвитку землеустрою земель житлового призначення; системного аналізу – при аналізі механізму формування проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки в постійне користування для розміщення та постійної діяльності Збройних Сил України; картографо-топографічний – для аналізу комплексу топографо-геодезичних робіт; абстрактно-логічного – при формуванні висновків; графічний – для унаочнення результатів кваліфікаційної роботи.

Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення, висновки і пропозиції доповідались на науково-практичних конференціях: Міжнародній науково-практичній конференції «Ольвійський форум-2020: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі»: Наукові аспекти обмеження у використанні земель (04 – 07 червня 2020 р., Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили).

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 66 сторінок комп'ютерного тексту, з них основного - 53 сторінок, який містить 5 таблиць, 8 рисунків. Список використаних джерел із 31 найменувань викладено на 4 сторінках.

**Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи
магістрів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»**

Додаток Г

Список опублікованих праць за темою магістерської роботи

Статті в наукових фахових виданнях

1.
2.

В інших виданнях

1.
2.

Після наведеного списку опублікованих праць за темою робіт дається анотація роботи українською і англійською мовами.

Зразок оформлення анотації наведено в додатку 3.

Відповідно, наводяться ключові слова, наприклад: земельні ресурси, землеустрій, містобудівний кадастр, проєкт землеустрою.

Додаток Д

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Кафедра управління земельними ресурсами

Іванов Іван Іванович

Проект землеустрою
щодо відведення земельної ділянки в постійне користування
Квартирно-експлуатаціонному відділу м. Миколаїв для розміщення та
постійної діяльності Збройних Сил України за адресою:
Миколаївська область, Вознесенський район, Бузька сільська рада

Дипломна робота
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
галузі знань 19 «Архітектура та будівництво»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
за освітньо-професійною програмою «Землеустрій та кадастр»

Науковий керівник:
кандидат геологічних
наук, доцент
Смирнова СМ.

Рецензент:
директор ТОВ
«Миколаївський земельно-
кадастровий інститут»
О.Сандольська

Миколаїв 2021

**Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт магістра
зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»**

Додаток М

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут, факультет, відділення: економічних наук
Кафедра, циклова комісія: управління земельними ресурсами
Ступінь вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»
Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»
За освітньо-професійною програмою «Землеустрій та кадастр»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Смирнова Світлана Михайлівна

«__» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Іванову Івану Івановичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки
в постійне користування Квартирно-експлуатаційному відділу
м. Миколаїв для розміщення та постійної діяльності Збройних Сил
України за адресою: Миколаївська область, Вознесенський район,
Бузька сільська рада.

Керівник роботи: Смирнова Світлана Михайлівна, канд. геол. наук, доцент,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «__» _____ 2021 року № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи: _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1.	Смирнова С. М., доцент		
2.	Смирнова С. М., доцент		
3.	Смирнова С. М., доцент		

7. Дата видачі завдання: _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Визначення керівника і напрямку дослідження кваліфікаційної роботи		
2	Узгодження теми і плану роботи		
3	Дослідження предметної області		
4	Проходження практики, збір та аналіз матеріалів до кваліфікаційної роботи		
5	Розробка практичних рекомендацій		
6	Оформлення роботи		
7	Попередній захист кваліфікаційної роботи		
8	Подання кваліфікаційної роботи		
9	Рецензування кваліфікаційної роботи		
10	Захист кваліфікаційної роботи		

Студент

Іванов І. І.

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

Смирнова С. М.

(підпис) (прізвище та ініціали)

ДЛЯ ПОТАТОК

Навчальне видання

*Олена Володимирівна
Лазарева
Світлана Михайлівна
Смирнова
Андрій Юльянович
Мась*

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
193 «ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ»**

Редактор *Я. Котенко*.
Технічний редактор, комп'ютерна верстка *Д. Кардаш*.
Друк, фальшовально-палітурні роботи *С. Волинець*.

Підп. до друку 20.08.2021
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсет.
Гарнітура "Times New Roman". Друк ризограф.
Ум. друк. арк. 2,32. Обл.-вид. арк. 1,36.
Тираж 5 пр. Зам. № 5715.

Видавець і виготовлювач: ЧНУ ім. Петра Могили.
54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.
Тел.: 8 (0512) 50-03-32, 8 (0512) 76-55-81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2018.